

BANKMENEDZSMENT
BANKSZABÁLYOZÁS
PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELEM

BANKMENEDZSMENT
BANKSZABÁLYOZÁS
PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELEM

SZERKESZTETTE:
PROF. DR. LENTNER CSABA

NEMZETI KÖSZOLGÁLATI
ÉS TANKÖNYV KIADÓ

2013

Alkotószerkesztő:

Prof. dr. Lentner Csaba egyetemi tanár, Nemzeti Közzolgálati Egyetem

Alkotóközösség tagjai:

Agócs Gábor, Banyár József PhD, Bethlendi András PhD, Czajlik István, dr. Csere Bálint, dr. Horváth Anna, Huszti Ernő DSc, Kolozsi Pál Péter PhD, Lentner Csaba CSc, Nyikos Györgyi PhD, dr. Quirin Márta, Seregdi László, Sudár Gábor, Szombati Anikó, Sz. Pap Judit

A lektori bizottság elnöke:

Prof. dr. Huszti Ernő c. egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora

A lektori bizottság tagjai:

Dr. Balogh László alelnök, Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (VIII. fejezet)
Dr. Balogh László dékán, Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kar, Budapesti Corvinus Egyetem
Pénzügytan Tanszék
Dr. Banyár József elnöki főtanácsadó, Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, c. egyetemi docens,
Budapesti Corvinus Egyetem
Dr. Imre Miklós közzolgálati rektorhelyettes, Nemzeti Közzolgálati Egyetem
Dr. Maiyelahné dr. Gregóczki Etelka egyetemi docens, Nemzeti Közzolgálati Egyetem

Támogatók:

Kiadja:

a Fáma Zrt. – Nemzeti Közzolgálati és Tankönyvkiadó

NEMZETI KÖZZOLGÁLATI
ÉS TANKÖNYV KIADÓ

www.nktk.hu

Nyomdai előkészítés és kiadványterv:

Iconos Kft.

1138 Budapest, Úszódaru u. 12. VI. em. 62.

Telefon: 06-20-931-0610

© Lentner Csaba (szerk.) 2012

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a nyilvános előadás, a rádió- és televízióadás, valamint a fordítás jogát, az egyes fejezeteket illetően is.

Printed in Hungary

ISBN 978-963-08-5591-4

TARTALOM

Ajánlások	16
Előszó	22
Könyvünk szerzői	25
I. fejezet – A bankszabályozás tudományos rendszertana és fejlődéstörténete – <i>Lentner Csaba</i>	27
1. A banktan, a bankszabályozás rendszere, keretei	28
2. A jegybanki szabályozás és a bankfelügyelet kiteljesedése Magyarországon	31
3. A bankszabályozás indokoltsága – az észak-amerikai pénzügyi válságból levezetve	39
3.1. A szabályozás dilemmái	39
3.2. Deregulációs folyamatok	40
3.3. A hitelezés fellazulása, és az értékpapírosítás, mint veszteségelkerülő technika	45
4. A hitelminősítő intézetek, mint szabályozók, és a rájuk vonatkozó szabályok	48
5. Ágazatokon, országhatárokon átnyúló szabályozási törekvések	52
6. Regulációs törekvések az Amerikai Egyesült Államokban	58
7. A magyar unortodox pénzügypolitika bankműködést szabályozó elemei – nemzetközi hivatkozásokkal	65
7.1. A banki hitelezés és a pénzügyi közvetítőrendszer biztonságának erősítése	65
7.2. A gazdaságpolitika és a monetáris politika kapcsolatainak erősítése, nemzetközi példákkal	68
7.2.1. <i>A Magyar Nemzeti Bank és az Európai Központi Bank.</i>	68
7.2.2. <i>Az Amerikai Egyesült Államok jegybanki mechanizmusai a költségvetésben.</i>	70
8. A bankszabályozás és a bankműködés távlatai	75
Irodalomjegyzék	81
II/1. fejezet – Jegybanki szabályozás és monetáris politika Magyarországon – <i>Husztí Ernő–Koloszi Pál Péter–Lentner Csaba</i>	87
1. A hazai bankrendszer történetének rövid áttekintése	88
2. A monetáris politika és a jegybanki szabályozás fejlődése Magyarországon	93
3. A jegybank 2001-es monetáris politikai paradigmaváltása	96
3.1. A 2001-es MNB-törvény	96
3.2. Az inflációs célkövetés rendszere	100
3.3. Az inflációs célkövetés rendszerének nemzetközi tapasztalatai	101
4. Inflációs célkövetés Magyarországon	103
4.1. Az inflációs célkövetés rendszerének magyarországi tapasztalatai (2011–2012)	105
5. Magyarország monetáris politikája és az Európai Unió	112
6. A jegybanki függetlenség problematikája	116
7. A jegybank és az államháztartás kapcsolata	119
Irodalomjegyzék	125

II/2. fejezet – A makroprudenciális felügyeleti hatáskör Magyarországon	
– Szombati Anikó 127	
1.	Bevezetés 128
2.	Mire alkalmas, és mire nem a makroprudenciális politika az aszimmetrikus sokkok kezelésekor? . . . 130
2.1.	Makroprudenciális kockázatok 131
2.2.	A makroprudenciális politikák korlátai és nehézségei 132
3.	Milyen tényezőknek van jelentősége a makroprudenciális politika sikerében? 136
3.1.	Ösztönzők 136
3.2.	Intézményi felállás 137
3.3.	Konkrét eszközök 137
4.	Merre fejlődik az európai és a hazai intézményrendszer? 139
4.1.	Az új Európai Pénzügyi Felügyeleti Rendszer 139
4.2.	A nemzeti szintű makroprudenciális hatóságok 141
4.2.1.	Célok 141
4.2.2.	A felelősségi körök megosztása 144
4.2.3.	Makroprudenciális eszközök 145
4.2.4.	A nemzetközi koordináció jelentősége 146
5.	Makroprudenciális felügyelés Magyarországon 148
5.1.	A 2012 előtti hazai makroprudenciális intézményrendszer értékelése 148
5.2.	A fennálló magyarországi makroprudenciális felügyeleti jogkör kialakítása és működtetése . . 152
5.3.	A rendszerszintű likviditási kockázatok korlátozása 153
5.3.1.	Az eszköz lényege 153
5.3.2.	A rendszerszintű likviditási kockázatokra vonatkozó nemzetközi szabályozási háttér . . 154
5.3.3.	A rendszerszintű likviditási kockázatok hazai szabályozási háttere 155
5.3.4.	A rendszerszintű likviditási kockázatok csökkentő makroprudenciális rendeletalkotás lehetséges területei 156
5.4.	Az anticiklikus töképpuffer működtetése 158
5.4.1.	A makroprudenciális rendeletalkotás lehetséges területei 161
5.5.	Túlzott hitelkiáramlás 161
5.5.1.	A makroprudenciális rendeletalkotás lehetséges területei 165
5.6.	A rendszerszinten jelentős intézmények csődvalószínűségét csökkentő szabályok 165
5.6.1.	A makroprudenciális rendeletalkotás lehetséges területei 169
5.7.	Koordináció a makroprudenciális politika megvalósítása során 170
5.7.1.	Koordináció a hazai érintettekkel 170
5.8.	Nemzetközi koordináció 171
Utókövetés 173	
Irodalomjegyzék 174	

II/3. fejezet – Az Európai Központi Bank feladatai és működése	
– Nyikos Györgyi 177	

1.	Az Európai Központi Bank és az eurórendszer 178
-----------	--

2.	Az eurórendszer célkitűzései és a megvalósítás eszközei	181
3.	Európai Központi Bank	188
3.1.	Központi banki függetlenség.....	189
3.2.	Az Európai Központi Bank döntéshozatala és működése.....	191
4.	Az európai pénzügyi stabilizációs eszköz, valamint az európai stabilitási mechanizmus	196
5.	Valódi gazdasági és monetáris unió?!	199
	Irodalomjegyzék.....	201

III. fejezet – Hitelintézetek és pénzügyi szolgáltatást végző egyéb szervezetek jogi szabályozása

	– Csere Bálint–Quirin Márta	203
1.	A Hpt. megalkotásának előzményei, a Hpt. hatálya, szabályozási köre	204
1.1.	A kétszintű bankrendszer kialakulása Magyarországon	204
1.2.	A Pit. jellemzői.....	204
1.3.	A Hpt. létrehozása, hatálybalépése	205
1.4.	A Hpt. jellege, szerkezete, hatálya	206
1.4.1.	A Hpt. jellege.....	206
1.4.2.	A Hpt. szerkezete	207
1.4.3.	A Hpt. hatálya	208
2.	A pénzügyi szolgáltatások köre	209
2.1.	A pénzügyi szolgáltatások általános fogalma, fajtái, az engedélyhez kötöttség elve, az engedélyező hatóságok ismertetése	209
2.2.	Az üzletszerűség fogalma, elemei.....	210
2.3.	A legfontosabb pénzügyi szolgáltatások bemutatása	210
2.3.1.	Betét és más, a nyilvánosságtól származó visszafizetendő pénzeszköz gyűjtése.....	211
2.3.2.	Hitel és pénzkölcsön nyújtása	211
2.3.3.	Pénzügyi lízing.....	213
2.3.4.	Pénzforgalmi szolgáltatás	213
2.3.5.	A további pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatások rövid ismertetése.....	215
2.3.5.1.	Elektronikus pénz kibocsátása.....	215
2.3.5.2.	Papíralapú készpénz-helyettesítő fizetési eszköz kibocsátása, illetve az ezzel kapcsolatos szolgáltatás nyújtása	215
2.3.5.3.	Kezesség és bankgarancia vállalása, valamint egyéb bankári kötelezettség vállalása... ..	215
2.3.5.4.	Valutával, devizával – ide nem értve a pénzváltási tevékenységet –, váltóval, illetve csekkel saját számlára vagy bizományosként történő kereskedelmi tevékenység... ..	216
2.3.5.5.	Pénzügyi szolgáltatás közvetítése	216
2.3.5.6.	Letéti szolgáltatás, széfszolgáltatás.....	216
2.3.5.7.	Hitelreferencia-szolgáltatás.....	216
2.3.5.8.	Kiegészítő pénzügyi szolgáltatások	216
3.	Pénzügyi szolgáltatást nyújtó intézmények	218
3.1.	A pénzügyi intézmény fogalma, fajtái, a hitelintézet és a pénzügyi vállalkozás közötti legfőbb különbség bemutatása	218
3.1.1.	A hitelintézet, valamint a pénzügyi vállalkozás elhatárolása	218

3.1.2.	<i>A hitelintézet fogalma, fajtái</i>	219
3.1.2.1.	<i>Bank</i>	219
3.1.2.2.	<i>Szövetkezeti hitelintézet</i>	219
3.1.2.3.	<i>Szakosított hitelintézet</i>	220
3.1.3.	<i>A pénzügyi vállalkozás fogalma, főbb jellemzői</i>	221
3.1.3.1.	<i>Az alapítványi formában működő pénzügyi vállalkozás</i>	221
3.1.3.2.	<i>Pénzügyi holdingtársaság</i>	222
3.1.3.3.	<i>A pénzforgalmi elszámolóházként működő pénzügyi vállalkozás</i>	222
3.2.	<i>A pénzforgalmi intézmény fogalma, főbb jellemzői</i>	222
3.3.	<i>Az elektronikuspénz-kibocsátó intézmény fogalma, főbb jellemzői</i>	223
3.4.	<i>Az alapítási/tevékenységi engedélyezés elve, főbb szabályai</i>	225
3.4.1.	<i>Hitelintézetek alapításának és tevékenységének engedélyezése</i>	225
3.4.2.	<i>Pénzügyi vállalkozások alapításának és tevékenységének engedélyezése</i>	226
3.4.3.	<i>Pénzforgalmi intézmények, valamint elektronikuspénz-kibocsátók tevékenységének engedélyezése</i>	226
3.4.4.	<i>Független közvetítők tevékenységének engedélyezése</i>	227
3.5.	<i>Pénzügyi intézmények megszűnése</i>	227
3.5.1.	<i>Jogutódlással történő megszűnés főbb szabályai</i>	227
3.5.1.1.	<i>Átalakulás</i>	227
3.5.1.2.	<i>Egyesülés</i>	227
3.5.1.3.	<i>Szétválás</i>	228
3.5.2.	<i>Jogutód nélküli megszűnés főbb szabályai</i>	228
4.	<i>Tulajdonlási, irányítási, ellenőrzési, szervezeti szabályok</i>	231
4.1.	<i>A prudens tulajdonlás elvei (Hpt. 11. §), a minősített befolyás fogalma, engedélyhez kötöttsége</i> ..	231
4.2.	<i>Pénzügyi intézmények irányítása, ellenőrzése</i>	232
4.2.1.	<i>A vezető állású személyek fogalma, köre, engedélyhez kötöttsége, az engedélyezés feltételei</i>	232
4.2.2.	<i>Hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások igazgatósága, ügyvezetése</i>	234
4.2.2.1.	<i>Igazgatóság</i>	234
4.2.2.2.	<i>Ügyvezető</i>	234
4.2.3.	<i>Pénzügyi intézmények ellenőrző szervei</i>	235
4.2.4.	<i>Könyvvizsgáló</i>	236
4.3.	<i>Főbb személyi és tárgyi feltételek</i>	236
4.4.	<i>A kiszervezés fogalma, főbb szabályai</i>	237
5.	<i>A közvetítők</i>	238
5.1.	<i>A pénzügyi közvetítés fogalma, a közvetítők csoportosítása</i>	238
5.2.	<i>A függő közvetítők</i>	240
5.2.1.	<i>A kiemelt közvetítő</i>	240
5.2.2.	<i>A függő ügynök</i>	241
5.2.3.	<i>A pénzforgalmi közvetítő</i>	241
5.2.4.	<i>Áruhitelezést végző függő közvetítők</i>	241

5.3.	A független közvetítők	242
5.3.1.	A többes ügynök	243
5.3.2.	A többes kiemelt közvetítő	243
5.3.3.	Az alkusz	244
5.3.4.	Áruhitelezést végző független közvetítők	244
5.4.	A közvetítők díjazásának szabályai	244
5.5.	Szakképesítéssel kapcsolatos követelmények	246
5.6.	A közvetítői alvállalkozók	246
6.	Határon átnyúló szolgáltatások és a fióktelepek	247
6.1.	A fióktelep és a határon átnyúló tevékenység fogalma, a fogalmak elhatárolása	248
6.2.	A notifikációs szabályok ismertetése	248
6.2.1.	Notifikációs szabályok a fióktelep létesítése esetén	248
6.2.2.	Notifikációs szabályok a határon átnyúló szolgáltatások nyújtása kapcsán	250
6.3.	A rendszerszinten jelentős fióktelep	250
7.	A prudens működésre vonatkozó követelmények	252
7.1.	A prudens működés fogalma	252
7.2.	A hitelintézet tőkéjére vonatkozó szabályok	253
7.2.1.	A hitelintézeti tőke funkciója, jelentősége	253
7.2.2.	A szavatolótőke fogalma, saját tőke és szavatolótőke	254
7.2.3.	A hitelintézetek tőkemegfelelése, a bázeli tőkeegyezmények	255
7.3.	A kockázatvállalásra vonatkozó szabályok	258
7.3.1.	A kockázatvállalás fogalma, a kockázatvállalásra vonatkozó alapvető szabályok	258
7.3.2.	A kockázatvállalás korlátozására vonatkozó főbb szabályok	259
7.4.	A likviditás fogalma, a likviditás biztosítására vonatkozó előírások	260
	Irodalomjegyzék	262

IV. fejezet – Az Európai Unió hitelintézetekre vonatkozó szabályai és azok implementálása Magyarországon – Seregdi László

1.	Bevezetés	265
2.	A közösségi jogrend	266
3.	Az EU-csatlakozást megelőző helyzet értékelése	271
4.	Az Európai Unió belüli egységes szabályozás kialakításának indokai	275
5.	A legfontosabb EU-direktívák rövid bemutatása	278
5.1.	A hitelintézetek tevékenységéhez kapcsolódó EU-direktívák kidolgozásának és fejlődésének történeti áttekintése	278
5.2.	A legfontosabb hatályos EU-jogszabályok tartalmi ismertetése	280
5.2.1.	CRD-direktívák	280
5.2.1.1.	A hitelintézeti tevékenység megkezdését és folytatását érintő követelmények	280
5.2.1.2.	A letelepedés és szolgáltatásnyújtás szabadsága az Unión belül, illetve a nem tagországokkal kapcsolatos eljárások	281
5.2.1.3.	A szavatolótőke elemeinek és szerkezetének meghatározása, ideértve a szavatolótőke konszolidált alapon történő számítását is	282

5.2.1.4.	A CRD-direktívák tőkekövetelmény-előírásra vonatkozó részei	285
5.2.1.5.	A nagykockázat-vállalás definíciójának meghatározása, a nagykockázat-vállalási korlátok megállapítása (ideértve azok összevont alapú értelmezését is)	291
5.2.1.6.	A befektetési korlátok meghatározása	292
5.2.1.7.	Értékpapírosítási pozíciók korlátozása	292
5.2.1.8.	A hitelintézetek konszolidált alapú felügyeletére vonatkozó eljárási szabályok felállítása	294
5.2.1.9.	Javadalmazási szabályok	298
5.2.1.10.	A befektetési vállalkozások tőkekövetelményéről szóló direktíva (2006/49/EC) hitelintézeteket is érintő elemei	300
5.2.2.	A pénzmosás elleni küzdelem	302
5.2.3.	Betétbiztosítás	304
5.2.4.	Számviteli előírások	306
5.2.5.	Fogyasztóvédelem	306
5.2.6.	Hitelintézetek felszámolása	306
5.2.7.	Pénzügyi konglomerátumok felügyelete	307
5.2.8.	Az elektronikus pénzt kibocsátó intézmények szabályozása	308
5.2.9.	Akvizíciós direktíva	309
5.2.10.	A hitelintézetekre mint befektetési szolgáltatókra vonatkozó EU-szabályok	310
6.	Az EU-ban folyó legfontosabb aktuális munkálatok	312
6.1.	A Bázel III implementálása	312
6.2.	Válságkezelés	314
6.3.	Bankunió	315
7.	Összefoglalás	316
	Irodalomjegyzék	317

V. fejezet – A tőkepiaci szolgáltatások szabályozása		
	– Sudár Gábor	319
1.	A tőkepiaci szolgáltatások fogalma, jellemzői, típusai	320
2.	A tőkepiaci szolgáltatások szabályozásának története nemzetközi szinten	322
3.	A tőkepiaci szolgáltatások szabályozásának története hazai szinten	325
4.	A befektetési szolgáltatási tevékenységek szabályozása	327
4.1.	A Bszt. hatálya	327
4.2.	Végezhető tevékenységek	327
4.3.	Tőke- és szervezeti követelmények, tárgyi, technikai és személyi – mint engedélyezési – feltételek	328
4.4.	A tevékenységvégzés szabályai (előzetes tájékozódás, a tájékoztatás általános szabályai, előzetes tájékoztatás, ügyletkötést követő tájékoztatás, legkedvezőbb végrehajtás, panaszkezelés, kiszervezés)	329
4.5.	Az előzetes tájékozódás	329
4.6.	Az ügyfél-tájékoztatás általános szabályai, az előzetes tájékoztatás	330
4.7.	A legkedvezőbb végrehajtás	330

4.8.	Az ügyletkötést követő tájékoztatás	331
4.9.	Panaszkezelés	331
4.10.	Kiszervezés	332
4.11.	Kontrollfunkciók	332
	4.11.1. Belső kontrollrendszer	332
	4.11.2. Szervezeten kívüli kontrollok	333
4.12.	A közvetítők igénybevételének szabályai	333
4.13.	Adatszolgáltatás	334
4.14.	Jogutód nélküli megszűnés és állományátruházás	334
5.	Befektetővédelem	335
	5.1. A BEVA jogállása, szervezete	335
6.	A befektetési alap-kezelési tevékenységek szabályozása	337
	6.1. Az alapkezelő és az alapkezelési tevékenység fogalma	337
	6.2. Az alapkezelők által végezhető tevékenységek	338
	6.3. Tőke- és szervezeti követelmények, tárgyi, technikai és személyi – mint engedélyezési – feltételek	339
	6.4. A tevékenységvégzés szabályai	340
	6.5. Kontrollfunkciók (szervezeten belül: belső ellenőr, compliance, kockázatkezelő; szervezeten kívül: könyvvizsgáló, letétkezelő, Felügyelet)	342
	6.6. UCITS-alapok vs. speciális alapok (működés, befektetési és hitelfelvételi szabályok, forgalmazás, kezelési szabályzat, a tájékoztatás szabályai, adatszolgáltatás)	343
7.	A kockázattitőke alap-kezelési tevékenységek szabályozása	346
	7.1. A kockázattitőke alap-kezelő és -tőke alap-kezelési tevékenység fogalma	346
	7.2. Végezhető tevékenységek	347
	7.3. Tőke- és szervezeti követelmények, tárgyi, technikai és személyi – mint engedélyezési – feltételek	349
	7.4. A tevékenységvégzés szabályai	349
	7.5. Kockázattitőke-alapok (működés, befektetési és hitelfelvételi szabályok, forgalmazás, kezelési szabályzat, a tájékoztatás szabályai, adatszolgáltatás)	349
8.	A tőzsdei tevékenység szabályozása	351
	8.1. A tőzsde fogalma	351
	8.2. Szabályozás	352
	8.3. A tőzsde alapításának, működésének szabályai	353
	8.4. Összeférhetetlenség	354
	8.5. Tőzsdei kereskedők	354
	8.6. Tőzsdei ügyletek és elszámolásuk	355
	8.7. A tőzsdei működés nyilvánossága	356
	8.8. A bennfentes kereskedelem és a piacbefolyásolás tilalma	356
9.	Az értéktári, elszámolóházi és központi szerződő fél tevékenység szabályozása	358
	9.1. Központi értéktári, elszámolóházi és központi szerződő fél tevékenységek, azok jellemzői ..	358
	9.2. A tevékenységvégzés szabályai	359

10.	A tőkepiaci szolgáltatások felügyelete (PSZÁF, MNB, ESMA, IOSCO, Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság)	360
10.1.	A PSZÁF jogállása, feladata, tevékenysége, működése, szankciók és intézkedések tárháza.	360
10.2.	A Magyar Nemzeti Bank, mint felvigyázó	361
10.3.	Az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (European Securities and Markets Authority).	361
10.4.	Az Értékpapír-piaci Felügyelet Nemzetközi Szervezete (International Organization of Securities Commissions)	362
10.5.	A Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság	362
	Irodalomjegyzék.	363

VI. fejezet – A magyar biztosítási piac prudenciális szabályozása – <i>Banyár József–Bethlendi András</i>		365
1.	A Szolvencia I-es rendszer és módosításai	367
2.	A Szolvencia II-es rendszer céljai és szabályozása	368
3.	A legfontosabb prudenciális változtatások összefoglalása	373
4.	A Szolvencia II-es szabályozás szerkezete és fő elemei	377
4.1.	Első pillér – mennyiségi követelmények	377
4.2.	Második pillér – vállalatirányítás és felügyeleti eljárás	382
4.3.	Harmadik pillér – adatszolgáltatás és nyilvánosságra hozatal	385
5.	Új felügyeleti megközelítés, az ORSA–SRP-folyamat	388
5.1.	Az ORSA	388
5.2.	Az SRP.	389
6.	A pénzügyi közvetítők szabályozása	391
6.1.	Általános áttekintés	391
6.2.	A közvetítők szabályozásának területei.	392
6.3.	A közvetítőkkel és a közvetítéssel kapcsolatos lehetséges problémák	394
6.4.	A jelenlegi magyar szabályozás.	397
6.5.	Tendenciák, várható változások	399
	Irodalomjegyzék.	400

VII. fejezet – A PSZÁF jelenlegi helyzete, szerepe, a várható, illetve az indokolt változások – <i>Seregdi László</i>		401
1.	Bevezetés	402
2.	A bankfelügyeleti tevékenység fejlődése Magyarországon	403
3.	A PSZÁF feladatai és szerepe a hitelintézetek felügyeletében	404
4.	A PSZÁF stratégiai célkitűzései	408
5.	A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által végzett tevékenységek	409
a)	Engedélyezés	409
b)	Felügyelés	410
c)	Jogérvényesítés.	411
d)	Szabályozás.	412
e)	Fogyasztóvédelem	413

f)	Piacfelügyeleti eljárások.....	414
g)	Felügyeleti ajánlások közzététele.....	414
6.	A felügyeleti tevékenység nemzetközi keretei.....	415
a)	Közös szakmai szervezetek.....	416
b)	Együttműködési megállapodások.....	416
c)	Konglomerátumfelügyelet.....	416
d)	Felügyeleti kollégiumok.....	417
e)	Egységes szabályozói rendszer és felügyeleti módszertan.....	417
7.	A felügyeleti működés alapkérdései.....	421
7.1.	A szervezet elhelyezése.....	421
7.2.	Vezetői struktúra.....	422
7.3.	Felügyeleti függetlenség.....	423
7.4.	Kockázati alapú felügyelés.....	425
8.	A jövőben várható változások.....	427
8.1.	Az EU bankfelügyeleti rendszerének átalakítása.....	427
8.2.	A bázeli bankfelügyeleti alapelvek.....	427
8.3.	Válságkezelés – resolution.....	428
	Irodalomjegyzék.....	429

VIII. fejezet – Korszerű pénzügyi fogyasztóvédelem – Czajlik István–Horváth Anna–Sz. Pap Judit..... 431

1.	Bevezetés.....	432
2.	A pénzügyi fogyasztóvédelem fogalma, szükségessége, eszközei.....	433
2.1.	Általános fogyasztóvédelem és pénzügyi fogyasztóvédelem.....	433
2.2.	A pénzügyi fogyasztóvédelem fogalomrendszere.....	433
2.2.1.	A pénzügyi fogyasztó fogalma.....	433
2.2.2.	A pénzügyi fogyasztóvédelem tárgya.....	434
2.2.3.	A fogyasztói veszteség.....	434
2.3.	A pénzügyi fogyasztóvédelem szükségessége közgazdaságtani szempontból.....	435
2.3.1.	Hagyományos közgazdaságtani megközelítés.....	436
2.3.2.	Viselkedési közgazdaságtani megközelítés.....	436
2.4.	A fogyasztóvédelmi jog és a fogyasztóvédelem rendszere.....	437
2.4.1.	A fogyasztóvédelmi jog rendszere.....	438
2.4.2.	A fogyasztóvédelmi jog célja.....	438
2.4.3.	A magyar és az uniós fogyasztóvédelmi jog.....	441
2.4.4.	A fogyasztóvédelem rendszere.....	442
2.5.	A pénzügyi fogyasztóvédelem intézményrendszere.....	442
2.5.1.	A pénzügyi fogyasztóvédelmi hatóság intézménye.....	442
2.5.2.	Pénzügyi jogorvoslati fórumok.....	443
3.	Pénzügyi fogyasztóvédelem Magyarországon.....	444
3.1.	A PSZÁF fogyasztóvédelmi eszközrendszerének fejlődése.....	444

3.2.	A hatékony fogyasztóvédelmi szabályozás	445
3.2.1.	<i>Jogszabály-előkészítésben való részvétel, jogszabály-módosítási kezdeményezések</i> ..	445
3.2.2.	<i>A PSZÁF saját fogyasztóvédelmi szabályozó eszközei</i>	446
3.3.	Fogyasztóvédelmi célú felügyelés	448
3.3.1.	<i>A PSZÁF fogyasztóvédelmi célú hatósági tevékenysége, eljárásai</i>	448
3.4.	A PSZÁF fogyasztóvédelmi monitoringtevékenysége	451
3.5.	Az ügyfelek tájékoztatása és a lakosság pénzügyi kultúrájának fejlesztése.....	452
3.5.1.	<i>A transzparencia és az összehasonlíthatóság növelése termékválasztó programokon keresztül</i>	452
3.5.2.	<i>A fogyasztók tájékoztatása</i>	453
3.5.3.	<i>Pénzügyi ismeretek a közoktatásban</i>	454
3.6.	Korszerű jogorvoslati eszközök	455
4.	Új trendek a pénzügyi fogyasztóvédelemben	457
4.1.	A változások okai	457
4.2.	A változások irányai	457
4.2.1.	<i>Nemzetközi szervezetek ajánlásai, jelentései</i>	457
4.2.1.1.	<i>A G20 ajánlása</i>	457
4.2.1.2.	<i>A Pénzügyi Stabilitási Testület (Financial Stability Board) jelentése</i>	458
4.2.1.3.	<i>A Világbank ajánlása</i>	459
4.2.2.	<i>Fogyasztóvédelmi szabályozás az uniós irányelvekben</i>	459
4.2.3.	<i>Az európai pénzügyi felügyelés és fogyasztóvédelem</i>	460
4.2.4.	<i>Tagállami szinten történt változások a pénzügyi fogyasztóvédelmi funkcióban (Egyesült Királyság, Belgium)</i>	461
4.2.4.1.	<i>Amerikai Egyesült Államok – Financial Consumer Protection Bureau (FCPB)</i>	463
	Irodalomjegyzék.....	464
IX. fejezet – A hitelintézetek könyvvizsgálatának szabályai		
	<i>– Agócs Gábor</i>	465
1.	A hitelintézetek könyvvizsgálatának szabályai	466
1.1.	A hitelintézeti működés jogi keretei	466
1.2.	A könyvvizsgálat célja és folyamata	467
1.3.	A könyvvizsgálat tervezése	470
1.3.1.	<i>A bank egészére kiterjedő kockázatfelmérési folyamat</i>	470
1.3.2.	<i>A pénzügyi beszámolóképzés szempontjából releváns kockázatok</i>	471
1.4.	A kontrollkörnyezet tesztelése	473
1.4.1.	<i>Informatikai rendszerek vizsgálata</i>	473
1.4.2.	<i>Alkalmazásszintű kontrollok</i>	474
1.4.3.	<i>A csalás kockázatának vizsgálata a banki könyvvizsgálat részeként</i>	476
1.5.	Kiemelt területek könyvvizsgálati eljárásai	478
1.5.1.	<i>Hitelezési tevékenység vizsgálata</i>	478
1.5.1.1.	<i>A hitelek és biztosítékok típusai</i>	479
1.5.1.2.	<i>Hitelezési kockázat és annak kezelése</i>	480

1.5.1.3. Hitelezési területhez kapcsolódó könyvvizsgálati állítások, alkalmazott vizsgálati megközelítés	482
1.5.1.4. Részletes tesztelés (egyedi hitelvizsgálat)	484
1.5.2. Ügyfélbetétekkel kapcsolatos könyvvizsgálati eljárások	487
1.5.2.1. Az ügyfélbetétekhez kapcsolódó könyvvizsgálati állítások, alkalmazott vizsgálati megközelítés	489
1.5.2.2. Folyamatokba épített kontrollok és azok vizsgálata	490
1.5.2.3. A részletes tesztelés és elemző eljárások	492
1.5.3. A treasury és a befektetési szolgáltatások könyvvizsgálata	494
1.5.3.1. A kontrollok vizsgálata.	495
1.5.3.2. A részletes tesztelés	498
1.6. Jogszabályi megfelelés vizsgálata	501
1.6.1. Jogszabályi követelmények és ajánlás	501
1.6.2. A külön kiegészítő jelentés készítése	502
1.7. Egyéb jelentéstételi kötelezettségek	503
1.7.1. Jogszabályból következő rendkívüli jelentések	503
1.7.2. Jogszabályból következő normál jelentések	504
1.7.3. Jelentéstétel az ügyfél kérésére.	504
1.8. Hivatkozások	505
1.8.1. A banki könyvvizsgálat során szükséges fontosabb jogszabályok és alkalmazott rövidítései	505
1.8.2. A banki könyvvizsgálat során szükséges egyéb jogszabályok és alkalmazott rövidítései	505
1.8.3. Fontosabb és hivatkozott könyvvizsgálati standardok	506
Irodalomjegyzék.	508
X/A. fejezet – Összefoglaló a Bankmenedzsment – bankszabályozás – pénzügyi fogyasztóvédelem című könyvről – <i>Lentner Csaba</i>	509
X/B. fejezet – A Bankmenedzsment – bankszabályozás – pénzügyi fogyasztóvédelem című könyv rendszertani fejezetének (I.) főbb tézisei – <i>Lentner Csaba</i>	512
Chapter X/A – Summary review of the book entitled Bank Management, Banking Regulation and Financial Consumer Protection – <i>Professor Csaba Lentner</i>.	518
Chapter X/B – Main propositions of the methodological part (Chapter I) in the book entitled Bank Management, banking regulation and Financial Consumer Protection – <i>Professor Csaba Lentner</i> . . .	521